

Sukob interesa ili poštenje i moralnost dužnosnika?

Blog

Posted by:

Objavljeno: 2011/2/4 9:03:28

Fonogram moje rasprave u Hrvatskom saboru 3. veljače 2011.

Raspravljamo o temi poštenja i morala svih nas, na svim razinama koji smo na određenim dužnostima dobili povjerenje i odgovaramo građanima za svoje odlučivanje i ponašanje.

Da sam ja pisao prijedlog zakona bio bih daleko oštrije od predlagatelja. Želim vjerovati da za recimo 20 godina Hrvatskoj neće trebati ni zakon, ni povjerenstvo i da ćemo morati svaki tjedan morati govoriti i voditi javne rasprave o sukoba interesa, ali da bi do toga došli smatram da u ovom trenutku Hrvatskoj treba još oštrije zakon i još oštrije ovlasti, veće i oštrije ovlasti povjerenstva koje će djelovati ne samo onda kada je došlo do sukoba interesa, nego kada postoji mogućnost ili opasnost da netko bude u sukobu interesa i zbog toga predlažem da u tekst zakona vratite onu odredbu iz postojećeg zakona o mogućnosti ulaska u sukob interesa.

Odmah jasno i kratko, s obzirom na ovlasti povjerenstva, a ja bi im dao još veće ovlasti, predlažem dvotrećinski izbor u Saboru, dvotrećinski.

Iz dosadašnjih rasprava naročito kolege Kajina shvatio sam da su mnogi za zakon, za sankcioniranje sukoba interesa, za jake mjere ali ako se ne bi odnosi na nas, zastupnike. Nekako pokušavamo biti jako radikalni i sve pokažnjavati ali molim lijepo nas ne dirati. Uz put da spomenem da drugi propisi otvaraju jedno novo područje jednog sukoba interesa koji ne može biti predmet ovoga zakona, a to je ono kada smo u nadzorne odbore državnih tvrtki izabrali tobože nezavisne stručnjake, pa onda u njih imenovali i izabrali ljude iz konkurentskih tvrtki, banaka, financijskih institucija koji su tamo ušli i otišli iz sasvim nekih drugih namjera. Oni također mogu biti u sukobu interesa ali nisu dužnosnici, pa ih ovaj zakon ne pokriva. Ali razmislite, znam da razumijete o čemu govorim. Njima nije zabranjeno nikakvo ponašanje, pa ni preuzimanje tih tvrtki, niti preuzimanje poslova, otkrivanja poslovnih tajni recimo itd. Dakle, novo područje sukoba interesa smo u Hrvatskoj otvorili kada smo nadzorne odbore državnih tvrtki, većinskih cijelaj ili manjinski išli sa ovakvim rješenjem, a tek će vrijeme pokazati koliko opasnosti se tamo krije.

Oko rješenja iz samog zakona članak 15., 16. i 17. koji govore o onim dužnosnicima koji imaju udjele u poduzećima pa nasljeđujete model da moraju prijaviti to na nekakvog povjerenika pa da će se to morati svaki angažman takvog poduzeća prijaviti povjerenstvu. Ja uopće ne vjerujem u to i smatram da nikakav prijenos nikakvih vlasništva ni odluka, na nekakvog povjerenika odvjetničke urede, tvrtke ne treba. I neka zadrži i 100%, 80% ili cjelokupno vlasništvo. Baš me briga.

Suština je u tome da oni koji se žele baviti i poduzetništvom i politikom imaju slobodu. Mogu raditi sve ali ne mogu poslovati sa državom i javnim sektora. Zabrana, apsolutna zabrana sklapanja bilo kojih poslovnih odnosa firme u kojem dužnosnik ima išta sa javnim i državnim sektorom. Koji je to motiv nekome da želi imati 3, 4 poduzeća velika, mala ili srednja da hoće biti dužnosnik i još se bune da mu onda ograničavamo slobodu poduzetništva. Pa tko ga je tjerao u politiku? Kaj su nekome ruke lomili da bude dužnosnik? To je vlastita odluka, to je njegov izbor. Može, ali ne možeš poslovati sa državom. Jedino efikasno sredstvo, jedino isto sredstvo potrebno da kompletnom javnom sektoru dakle lokalnoj i regionalnoj samoupravi naravno. Znam da to nećete prihvatiti, ne vi nego oni koji formalno glasaju. Ali onda članak 16. koji veli da oni koji imaju više od 0,5 ne mogu

sklapati poslovne odnose s tijelom javne vlasti u kojem dužnosnik obnaša vlast. Znaèi, ovaj ... kako se zove... ne može prodavati vatrogasne aparate Vladi na Markovom trgu, ali može bolnicama i ministarstvu zdravstva ili policiji i ministarstvu unutarnjih poslova.

Ministar je u Vladi ima firmu, prenio na povjerenika, ne smije tržiti sebi, ali smije drugom ministru, drugom resoru. Ljubazno vas molim, ne smije nikome. Što znaèi „u svom resoru“, „tamo gdje on obnaša dužnost“? On obnaša u ministarstvu, a ugovor sklapa javno poduzeæe ili javna ustanova. I nije sukob interesa!? Ovakvo rješenje smo imali do sad i zbog toga smo imali toliko problema sa sukobom interesa i zloupotrebom te èinjenice. Ovo možete popraviti. Znam da onaj moj radikalni prijedlog ne mogu poslovati s državom neæe proæi tako dugo dok se oèito opet ne opeèemo na nekim drugim.

I još jedan sukob interesa. Nije sukob interesa samo u novcu, u poslu, u ugovoru. Ministar ima ovlasti donositi podzakonske propise, ministri predlažu zakone, pa zar nije najveæi sukob interesa da nekim podzakonskim propisom ministar pogoduje tvrtki koju je prenio na povjerenika, oko standarda, kontrole, nadzora, zaštite? To su ljudi dakle ne koji samo odluèuju na sjednicama Vlade, oni donose podzakonske provedbene propise gdje se takoðer itekako može pogodovati sebi samom, svojoj firmi, unutar obitelji, tazine ili dalje od toga. Ovaj prijedlog zakona i postojeæi zakon o tome nema niti slova. I zato je jedino rješenje: ako hoæeš biti jedno i drugo ne možeš poslovati s javnim sektorom. Ne možeš. Ovi povjerenici neæe raditi kontra interesa vlasnika ma tko god on bio. To da mu on ne smije davati nalog. upute ... bi mogao vjerovati samo da svi budu prikopèani na aparate SOA-e a toliko aparata nemaju ni oni.

I drugo, u èlanku 14. oko sankcija. Vlada je došla na pola koraka zbog prijedloga nedavno odbaèenog u Saboru. Svi smo shvatili da opomene i novèane kazne ne daju rezultate i sada se predlaže da povjerenstvo može dati prijedlog razrješenje onoga tko je imenovan ili javno pozvati na ostavku onoga tko je izabran.

Ne tako davno predlagao sam izmjene Zakona o izboru zastupnika, èujem neki plaèu da je sad Sabor derogiran zbog toga što bi mi bili sankcionirani, i izmjene Zakona o Vladi, županima i gradonaèelnicima da tamo, kad je utvrðen i nakon žalbenog postupka pred upravnim sudom potvrðen sukob interesa da prestaje mandat po sili zakona. Netko tko je ušao u sukob interesa, prošao postupak povjerenstva, Upravni sud potvrdio odluku povjerenstva po našim propisima ima pravo ostat na dužnosti. Ja predložio tada, nema, po sili zakona prestanak mandata. Vlada je u svojem mišljenju rekla ne može to biti predmet onih zakona zastupnièe koje ste vi predložili nego je to predmet Zakona o spreèavanju sukoba interesa, moš misliti, naravno da nije. Da li æe veæina prihvatiti ova dva rješenja? Neki vele da je protuustavno. Najèiše bi bilo da Vlada sad predloži po ovim ovlastima povjerenstva i nakon pravorijeka Upravnog suda svim dužnosnicima koji su zateèeni u sukobu interesa prestaje mandat po sili zakona, toèka. Tim više, i ovo je strašno bitno da ostane u zakonu, èlanak 43. toèka 4. koja veli: ako povjerenstvo u skladu sa naravi sukoba interesa ocijeni da dužnosnik to može popraviti, ispraviti propust, dat æe mu rok od 8 dana ako se ne varam, da izađe iz sukoba interesa. To je ona prevencija i mogućnost kada netko nesvjesno, ne znajuæi nešto napravi. I prekontrolirajte si, potpredsjednièe samo jednu reèenicu, èlanak 47. i 48., najprije veli da se novo povjerenstvo mora izabrati u roku od 30 dana nakon stupanja na snagu zakona, ali u èlanku 48. piše da u roku 30 dana od dana stupanja na snagu treba donijeti novi pravilnik. Ne u roku 30 dana jedno i drugo, ako me razumijete. Najprije povjerenstvo pa onda pravilnik, a ne da staro povjerenstvo novom povjerenstvu donosi pravilnik. To ne bi išlo.